

Az Országos Környezetvédelmi Tanács véleménye *A vadgazdálkodási tájegységi tervekről szóló FM miniszteri rendeletek kapcsán*

Mint az bizonyára az Előterjesztő számára is ismeretes, a természeti sokféleség – és különösen a mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő fajok állománya – az elmúlt évtizedekben drasztikusan csökken Európa teljes területén.

A természeti sokféleség csökkenésére vonatkozó eddigi kezdeményezések csupán mérsékelt eredményeket hoztak, dacára annak, hogy a tevékenységeket közös stratégiák, irányelvek és pénzügyi eszközök hangolják össze az EU tagországai között. Erre világított rá a természetvédelmi irányelvek közelmúltban történt felülvizsgálata is, mely a tagországokat – a jogszabályi háttér fenntartása mellett – az irányelvek magasabb szintű végrehajtására sarkallja.

Mindezek fényében előremutatónak tartjuk azt az ökológiai szemléletet, mely több helyen egyértelműen megjelenik az előterjesztésben, mivel az ágazatok ilyen szintű együttműködése elengedhetetlen a természeti sokféleség csökkenésének megállítása érdekében.

A vadgazdálkodási tájegységi tervek ugyanis meglátásunk szerint nem csupán a hasznosítható vadfajokkal való bölcs gazdálkodás irányelveit kell, hogy tartalmazzák, hanem a vadgazdálkodási tevékenység teljes ökoszisztémába történő, tájegységi viszonyokhoz adaptált beillesztése szempontjából is kiemelt jelentőségűek.

Ezen jellegüknél fogva a terveknek választ kell adni a természetvédelem és a vadgazdálkodás közös kihívásaira (pl. az emlős ragadozófajok állományának lokálisan szükségszerű gyérítése), az ágazatok közötti konfliktusterületek feloldására (pl. a nagyvadállomány természetes élőhelyekre gyakorolt hatása) és a vadgazdálkodási tevékenységek és természetvédelmi célok összehangolására (pl. őzbakvadászat és a túzok dűrgőhelyek zavartalanságának együttes teljesülése).

A Tanács kiemelten fontosnak tartja a vadgazdálkodás összehangolását a természetvédelmi és erdővédelmi célokkal, így örömmel nyugtázza, hogy a tervezet céljai között is hangsúlyosan megjelenik a természetvédelem és a biológiai sokféleség megőrzése. A cél megfogalmazásában olvasható, hogy „A Vtv. továbbra is szem előtt tartja a biológiai sokféleség megőrzését és a fenntartható vadgazdálkodást, emellett nagy hangsúlyt fektet a természetvédelemmel, a mező- és erdőgazdálkodással kapcsolatos összhang megteremtésére is.” A tervezet helyenként tartalmilag is megfelel ezeknek a célkitűzéseknek, melyek közül kiemelendő például a nem őshonos fajok telepítésének tilalmára vonatkozó előírás megjelenítése, melyet előremutató intézkedésnek értékelünk.

Azonban a tervezetből hiányolunk több, a természetvédelem és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából kiemelten fontos szempontot. A tervezetben nem szerepelnek a vízivad vadászati hasznosítására vonatkozó korlátozó tartalmú előírások. Megítélésünk szerint a védett természeti területeken a vízivad vadászati – és különösen a bérvadászat keretében történő nagyszámú – hasznosításának korlátozása a vadgazdálkodás és természetvédelem olyan kapcsolódási pontja, mely mindenképpen szabályozást igényel. A vizes élőhelyek kiterjedésének csökkenése, azok állapotának romlása és a vízivadfajok állományainak hosszú távú tendenciái a vadgazdálkodás szakterületét is óvatosságra kell, hogy intsek, ezért ez esetben a rendelet jelenlegi tartalmának felülvizsgálatát és kiegészítését tartjuk szükségesnek. A jelenben működő példák mutatják, hogy a vízivadfajok éjszakázó helyeinek védelme, és vadászati zavarásuk korlátozása mind természetvédelmi, mind vadgazdálkodási szempontból előnyös, hiszen a táplálkozó területeken történő vadászati hasznosítással a vonuló/áttelelő vízivad állományok érdemi zavarása nélkül lehet hasznosítani azokat.

Fentiek okán hiányoljuk, hogy a tervezet nem tartalmaz a vízivadfajok védett természeti területeken történő vadászatára, bérvadászata tilalmára, továbbá a hosszú távú természetvédelmi célok közül a természetes vízivad - állományok kereskedelmi célú hasznosításának betiltására vonatkozó szabályokat.

Tekintettel arra, hogy a felszínre kerülő esetek alapján valószínűsíthető, hogy mind a vízivadfajok, mind a galambfélék tekintetében a bérvadászat – és döntően a külföldi bérvadászat – során okoz elsősorban problémát a védett fajok elejtése, ezért szorgalmazzuk a fenti fajcsoportok bérvadászatának tiltását a rendeletben.

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni a rendeletben azt, hogy a vadgazdálkodási tájegységi tervekben általános előírásokként megfogalmazott iránymutatások mellett, azt kiegészítendő, illetve szükség esetén annak tartalmánál szigorúbb előírásokat lehessen tenni a vadgazdálkodási tervezésben, az adott vadgazdálkodási egység ökológiai igényeinek megfelelően.

Szakmailag nem megindokolt és az erdőrezervátumokra vonatkozó szabályokkal ellentétes az, hogy az 5. melléklet 10. pontja lehetőséget teremt a Duna hullámterében lévő erdőrezervátumok esetében vadászati berendezések elhelyezésére a magterületen belül. Javasoljuk a vonatkozó rész törlését.

Ezek alapján a Tanács javasolja a tervezet kiegészítését a fenti intézkedésekkel.

2018. február 9.